Роль державного регулювання в підтримку фінансової стабільності держави

Ревнівцева Корнелія,
здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *У роботі досліджено сутність державного регулювання фінансової системи та його роль у забезпеченні фінансової стабільності держави. Визначено основні інструменти державного впливу на фінансову систему та проаналізовано їх значення в умовах економічної нестабільності.*

Ключові слова: *державне регулювання, фінансова стабільність, фінансова система, монетарна політика, фіскальна політика.*

Фінансова стабільність є однією з ключових передумов ефективного функціонування економіки держави. Вона визначає здатність фінансової системи протистояти внутрішнім і зовнішнім шокам, забезпечувати безперервність фінансових потоків, підтримувати довіру з боку інвесторів і населення. У цьому контексті важливу роль відіграє державне регулювання, яке спрямоване на забезпечення стійкості фінансової системи [1].

Державне регулювання у фінансовій сфері охоплює комплекс заходів, інструментів і механізмів, які застосовуються органами державної влади для впливу на функціонування фінансових ринків, банківської системи, бюджетної політики та інших складових фінансової системи. Основною метою такого регулювання є забезпечення макроекономічної стабільності, зниження ризиків фінансових криз і підтримка економічного розвитку [2].

Одним із ключових інструментів державного регулювання є монетарна політика, яка реалізується центральним банком. Вона включає регулювання облікової ставки, операції на відкритому ринку, контроль за грошовою масою та інфляцією. Завдяки цим заходам держава може впливати на рівень ліквідності в економіці, стримувати інфляційні процеси та забезпечувати стабільність національної валюти [2].

Також важливу роль відіграє фіскальна політика, яка передбачає регулювання державних доходів і видатків. Раціональне управління бюджетом дозволяє державі уникати надмірного дефіциту, контролювати державний борг і підтримувати економічну рівновагу. У кризових умовах держава може застосовувати стимулюючі заходи, зокрема збільшення державних витрат або зниження податків, для підтримки економічної активності.

Важливим напрямом державного регулювання є також нагляд за фінансовими установами, зокрема банками, страховими компаніями та подібними фінансовими посередниками. Це включає встановлення нормативів капіталу, ліквідності, ризиків, а також контроль за виконання законодавства.

Ефективний фінансовий нагляд сприяє запобіганню банкрутствам і системним кризам [3].

Особливого значення державне регулювання набуває в умовах економічної нестабільності, фінансових криз або воєнного стану. У таких ситуаціях держава змушена оперативно реагувати на виклики, застосовуючи антикризові заходи, зокрема валютні обмеження, підтримку банківського сектору, регулювання цін та інші інструменти [4].

В Україні роль державного регулювання фінансової системи значно зросла в останні роки, що пов'язано з економічними викликами та необхідністю забезпечення фінансової безпеки. Зокрема, важливими є заходи щодо стабілізації банківської системи, підтримки національної валюти та забезпечення прозорості фінансових ринків [5].

Таким чином, державне регулювання виступає ключовим чинником забезпечення фінансової стабільності. Воно сприяє зниженню ризиків, підвищенню ефективності функціонування фінансової системи та формуванню передумов для сталого економічного розвитку держави.

Тому державне регулювання підприємницької діяльності є управлінською діяльністю держави в особі визначених уповноважених органів, яка спрямована на упорядкування економічних відносин у сфері підприємництва з метою захисту приватних і публічних інтересів їх учасників.

Список використаних джерел

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). *Law of Ukraine "On the National Bank of Ukraine"* (No. 679-XIV, May 20, 1999). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua**Levytskyi, V. (2022).** State regulation of business activity as a management tool for ensuring economic stability. *FMNESCPS Conference Proceedings*, 73–75. Retrieved from https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39256/2/FMNESCPS_2022_Levytskyi_V-State_regulation_of_business_73-75.pdf
2. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). *Budget Code of Ukraine* (No. 2456-VI, July 8, 2010). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua
3. Mishkin, F. S. (2018). *The economics of money, banking and financial markets*. Pearson Education.
4. Ministry of Finance of Ukraine. (2026). *Official website*. Retrieved from https://www.mof.gov.ua
5. National Bank of Ukraine. (2026). *Official website*. Retrieved from https://bank.gov.ua

Анотація: *The paper examines the essence of state regulation of the financial system and its role in ensuring financial stability of the state. The main instruments of state influence on the financial system are identified, including monetary and fiscal policies, as well as financial supervision. The importance of effective state regulation in conditions of economic instability and crisis situations is substantiated. It is determined that state regulation is a key factor in maintaining macroeconomic balance, reducing financial risks, and ensuring sustainable ecomic development.*

Ключові слова: *state regulation, financial stability, financial system, monetary policy, fiscal policy.*

Науковий керівник:
Сіренко Н. М.
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, баніквської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет